

योगाङ्गानि अष्टावभिधायिष्यमाणानि, तेषामनुष्ठानात् पञ्चपर्वणो विपर्यय-
स्याशुद्धिरूपस्य क्षयः नाशः । तत्क्षये सम्यग्ज्ञानस्याभिव्यक्तिः । यथा यथा च
साधनान्यनुष्ठेयन्ते तथा तथा तनुत्वमशुद्धिरापद्यते । यथा यथा च क्षीयते तथा
तथा क्षयक्रमानुरोधिनी ज्ञानस्यापि दीप्तिर्विवर्धते, सा खल्वेषा विवृद्धिः प्रकर्ष-
मनुभवति आ विवेकख्यातेः—आ गुणपुरुषस्वरूपविज्ञानादित्यर्थः । योगाङ्गा-
नुष्ठानमशुद्धेर्वियोगकारणं यथा परशुर्द्धेयस्य, विवेकख्यातेस्तु प्राप्तिकारणं यथा
धर्मः सुखस्य, नान्यथा कारणम् ।

कति चैतानि कारणानि शास्त्रे भवन्ति, नवैवेत्याह, तदुच्यते—‘उत्पत्ति-
स्थित्यभिव्यक्तिविकारप्रत्ययाप्तयः । वियोगान्यत्वधृतयः कारणत्रयवधा स्मृतम्’
इति । तत्रोत्पत्तिकारणं—मनो भवति विज्ञानस्य, स्थितिकारणं—मनसः पुरुषार्थता,
शरीरस्येवाह्वार इति । अभिव्यक्तिकारणं यथा रूपस्यालोकस्तथा रूपज्ञानम् ।
विकारकारणं—मनसो विषयान्तरं, यथाग्निः पाक्ष्यस्य । प्रत्ययकारणं—धूमज्ञान-
मग्निज्ञानस्य । प्राप्तिकारणं—योगाङ्गानुष्ठानं विवेकख्यातेः । वियोगकारणं—
तदेवाशुद्धेः । अन्यत्वकारणं यथा सुवर्णस्य सुवर्णकारः । एवमेकस्य स्त्रीप्रत्ययस्य
अविद्या मूढत्वे, द्वेषो दुःखत्वे, रागः सुखत्वे, तत्त्वज्ञानं माध्यस्थ्ये । धृतिकारणं
—शरीरमिन्द्रियाणां तानि च तस्य, महाभूतानि शरीराणां तानि च परस्परं
सर्वेषां, तैर्यग्यौनमानुषदैवतानि च परस्परार्थत्वात् । इत्येवं नव कारणानि ।
तानि च यथासम्भवं पदार्थान्तरेष्वपि योज्यानि । योगाङ्गानुष्ठानन्तु द्विधैव
कारणत्वं लभत इति ॥ २८ ॥

Discriminative discernment as means of escape can
be perfected. There can be no perfection without
practice. That is why this (practice of yoga) is begun.

**Through The Practice Of The Different Accessories To Yoga
When Impurities Are Destroyed, Then There Arises
Enlightenment Of Perception Culminating In
Discriminative Discernment (1). 28.**

The accessories to yoga about to be mentioned are
eight in number. Through their practice, impurities in
the form of five types of nescience are decreased or
destroyed. On their diminution, true knowledge manifests